

Нябачныя масты

«Мару правесці сваё жыццё ў Беларусі...»

Здараецца, што для цікавага знаёмства дастаткова простага «прывітанне» альбо «hello». З гэтага кароткага слова і шчырай усмешкі ў ліфтхале студэнцкага інтэрната і завязалася мая размова з афрыканцам Кофі Баатэнгам Скаем.

гічнага інстытута імя А. Д. Сахарова пры БДУ. Мне было цікава даведацца пра яго родныя мясціны, бачанне афрыканцаў нашай краіны. А яму — знайсці яшчэ аднаго сябра.

— Я з Рэспублікі Гана, што ў Заходняй Афрыцы, — з цеплынёй расказваў тады Баатэнг Скай. — Мой родны горад Кумасі — другі па велічыні ў краіне. Вельмі люблю гэтае месца з прасторнымі раўнінамі і неверагоднымі плато, дажджавымі лясамі і вялікімі сінімі азёрамі. Там жыве мая вялікая сям'я: у мяне яшчэ ёсць тры браты і тры сястры.

— Як жа ты трапіў да нас?

— Адночы прыняў прапанову сябра сям'і, які ажаніўся з беларускай. Ён дапамог мне з афармленнем дакументаў для паступлення ў Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт. Не тое, каб у нас дзрэнныя ВНУ, наадварот! Я вучыўся дома на праграміста. Аднак у вас хачу не толькі атрымліваць

веды, але і знаёміцца з рознымі, зусім іншымі людзьмі.

— І як табе наша краіна?

— Я ў захапленні! Лічу, што знайшоў сябе тут. Шкада толькі, што замежныя студэнты не могуць нідзе працаваць падчас вучобы... Людзі тут добрасардэчныя і ветлівыя. Адзінае, не ўсе валодаюць замежнымі мовамі...

— Але ж у цябе ёсць сябры?

— Вядома! У вольны час заўсёды заходжу да іх у суседнія пакоі — жывём жа ў адным інтэрнаце! Мы разам гатуем, ядзім, а потым знаходзім якія-небудзь забавы. Заходзь, калі ласка, да нас у госці, будзем рады!

Аднак тады, праз заняцасць, ні ўбачыцца яшчэ раз, ні даведацца больш адно аднаго не атрымалася. Стасункі ўзнавіліся толькі праз некалькі месяцаў у сацыяльнай сетцы. І за гэты час жыццё Баатэнга павярнулася амаль што на 180 градусаў...

— Я больш не жыву ў Беларусі, — піша афрыканскі знаёмы. — Тата, які аглачваў маю вучобу ў вашай краіне, памёр, а маці не змагла забяспечыць маё пражыванне за мяжой...

Як высветлілася, Баатэнг з'ехаў у Дубай з адной мэтай: знайсці працу з добрым заробкам. І ў выніку атрымаў яе ў тамтэйшым Нацыянальным банку. Нягледзячы на тое, што Дубай — даволі дарагі горад, хлопцу хапае грошай, каб здымаць кватэру, жыць ні ў чым сабе не адмаўляючы, а таксама адкладваць грошы. Для чаго? Каб вярнуцца ў Беларусь!

— Я не хачу жыць у Дубаі, — кажа афрыканец. — Веру, што абавязкова скончу навучанне ў вашай краіне. Я сапраўды хачу правесці ў Беларусі ўсё сваё жыццё. Бо палюбіў тутэйшы клімат, традыцыі, ежу. А яшчэ — людзей... Сумую па сваіх беларускіх сябрах штодня...

Магчыма, калі-небудзь і я стану сябрам для цікавага і цікаўнага афрыканца Кофі Баатэнга Ская. Бо мы працягваем ліставацца, абмяркоўваем самыя розныя тэмы: рэлігію, культуру, планы на будучыню. Наперадзе ў ганца — цяжкі працоўны год. Галоўнае, мы з ім верым у лепшае і спадзяёмся на хуткую сустрэчу.

Юлія АДАМОВІЧ, студэнтка IV курса факультэта журналістыкі БДУ.

Вяртанне ў маленства

ПА ЎРАЖАННІ — НА РЫЖСКАЕ ЎЗМОР'Е

Дзе жыў савецкі Шэрлак Холмс? Дзе вырабляюць, бадай, самыя вядомыя і смачныя шпроты, а архітэктурна можна лічыць наглядным канспектам па стылі мадэрн? Адказ адзін — у Рызе. Трэба сказаць, што з гэтым горадам мяне звязваюць асаблівыя пачуцці. Там я нарадзілася: тата заканчваў Рыжскае вышэйшае ваеннае вучылішча. Праўда, у латышскай сталіцы я пражыла ўсяго некалькі месяцаў і з таго часу ні разу там не была. У Год малой радзімы выпраўляю гэту недарэчнасць! А заадно дзялюся парадамі, як нясумна правесці выхадныя непадалёк ад узбярэжжа Балтыйскага мора.

Пеўні на шпілях і гарматы ў зямлі

У Рыгу варта ехаць па сярэднявечную атмасферу. Брукаваныя вуліцы ў цэнтры горада, здаецца, яшчэ памятаюць, як па іх хадзілі рыцары, епіскапы і каты. Пра апошніх тут ёсць цікавая легенда. Кажуць, кат некалі жыў у доме са Шведскімі варотамі і, каб папярэдзіць мясцовых жыхароў пра чарговае пакаранне смерцю (а іншых «забаў» для беднага насельніцтва ў тыя часы асабліва і не было), выстаўляў у акне чырвоную ружу.

Славутасці, якія абавязкова трэба ўбачыць, — гатычная царква святога Пятра (да таго, як з'явілася Рыжская тэлевежа, яна была самым высокім будынкам у горадзе), Домскі сабор XIII стагоддзя, куды турысты сцякаюцца паслухаць арган, Дом Чорнагаловых (тут жыло аднайменнае купецкае брацтва) з багатым фасадом.

На шпілях храмаў засталіся флюгеры-пеўнікі: для партовага горада важна было ведаць напрамак ветру. Да таго ж певень

Ратушная плошча з Домам Чорнагаловых.

лічыўся хрысціянскім сімвалам, які нагадвае пра адрачэнне апостала Пятра. Іншая цікавінка горада — гарматы, закапаныя дуламі ў зямлю. Кажуць, так загадаў зрабіць Пётр I — у знак таго, што тут ніколі больш не будзе вайны.

Шпацыруючы па латышскай сталіцы, можна ўбачыць, што сабой уяўляе стыль мадэрн (ці, як яго тут называюць, югендстыль). Або перанесціся ў... Швецыю. Справа ў тым, што ў XVII стагоддзі Рыга была заваявана шведскім каралём, і гэта паўплывала на мясцовую архітэктурна: некаторыя дамы вельмі падобныя да тых, што стаяць у Стэкгольме. Хочаце ўбачыць, дзе здымалася савецкае кіно? Тады вам на вуліцу Яўніела, больш вядомую пад назвай Кветкавая, як у «Сямнаццаці імгненнях вясны», ці Бэйкер-стрыт, як у «Прыгодах Шэрлака Холмса і Доктара Ватсана».

Убачыце будынак з чорнымі катэнтамі на даху — успомніце смешную легенду. Стагоддзе таму тут жыў багаты домаўладальнік. Ён хацеў уступіць у Вялікую гільдыю, якая засядала акурат цераз дарогу, але яму адмовілі. Каб адпомсціць, мужчына ўстанавіў на доме

скульптуры катой — хвастамі ў бок вокнаў кабінета старэйшыны гільдыі. І толькі калі атрымаў запаветнае членства, пагадзіўся развярнуць «мурлыкаў».

Бюджэтны транспарт — ...таксі

Зручны спосаб перамяшчацца па горадзе — на трамваі. Білет каштуе крыху больш за еўра (калі набываць у кіроўцы, то два еўра), але ў святочныя дні праезд бывае бясплатным. А калі апыняцеся ў Рызе летам, зможаце праехацца на рэтра-трамваі — ён быў адноўлены па чарцяжах пачатку мінулага стагоддзя.

Тыя, хто падарожнічае кампаніяй, могуць лёгка дазволіць сабе таксі. З ускарэйна да цэнтры рэальна даехаць за чатыры еўра.

Паглядзець на горад з вышыні турыстычныя гіды раяць з Рыжскай тэлевежы. Але па-першае, гэта платна. Па-другое, тэлевежа нядаўна закрылася на рэканструкцыю. Таму лавіце іншы (бясплатны!) варыянт — гатэль Radisson Blu, што знаходзіцца непадалёк ад помніка Свабоды (вельмі падобнага да стэлы на мінскай плошчы

Перамогі). На 26-м паверсе гасцініцы працуе бар з панарамнымі вокнамі, адкуль адкрываецца цудоўны від на гістарычны цэнтр. А калі аглядаеш горад, спускаючыся ў шкляным ліфце, дух захоплівае ў прамым сэнсе гэтага слова.

Каб зарадзіцца ўдачай, шукайце помнік Брэменскім музыкам. Падказка для студэнтаў: па прыкмеце, калі дацягнуцца да дзюбы пеўня, сесію здасце на «выдатна».

Санаторый з пляжам

Ехаць на халодную Балтыку зімой — сумнеўная ідэя. Але быць у Рызе і не паглядзець Юрмалу, да якой адтуль усяго паўгадзіны дарогі, недаравальна.

Скажу шчыра: папулярны курорт крыху расчароваў. Некаторыя асабнякі стаяць закінутыя, а легендарная канцэртная зала «Дзінтары» ў рэчаіснасці зусім не такая, якой яе бачыш па тэлевізары. Але ў Юрмалы ёсць сваё абаянне. Высокія сосны, драўляныя дамы ў югендстылі, утульныя рэстаранчыкі — такі гарадок-санаторый, дзе хочацца не спяшаючыся піць рамонкавую гарбату і пісаць мемуары. А ў перапынках бегаць на пясчаны пляж, каб удыхнуць салёнага паветра і паслухаць шум мора. Зімой пустому ўзбярэжжы асабліва каларыт надаюць вароны, якія, уявіўшы сябе чайкамі, плёскаюцца ў халоднай вадзе.

Бліжэй пазнаёміцца з латышскімі традыцыямі можна ў Юрмальскім музеі пад адкрытым небам. Праўда, ехаць туды лепш з мая да канца верасня — у гэты час турыстам прапануюць навучыцца вэндзіць рыбу, паслухаць народную музыку і асвоіць старажытныя рамёствы (напрыклад, віць вярочкі і вязаць вузлы).

Асцярожна: далікатэс!

Бадай, найлепшыя ўражанні, якія можна прывезці з падарожжа, — гастронамічныя. Зазірніце ў адзін з рэстаранаў у сярэднявечным стылі. Яны месцяцца

ў падвалах старых будынкаў, дзе яшчэ захавалася цагляная кладка і векавыя калодзежы. Антураж адпаведны: у зале паўзмрок замест лампачак свечкі, афіцыянты адзеты па модзе тых часоў, а масіўныя дзверы зачыняюцца пры дапамозе механізма з падвешанымі гірамі. Цэннік у такіх установах, вядома, высокі — гарачая страва каштуе 16—19 еўра. Затое той свіной галёнкі хопіць на дваіх (і яшчэ на «сабойку» застанецца — правэрана на сабе).

Каб адведаць свежай рыбы, ідзіце на Цэнтральны рынак (аналаг нашай Камароўкі). Ласося там засольваюць адразу пры куплі — і праз дзве-тры гадзіны ён ужо гатовы да ўжывання. Тут жа знойдзеце славу тыя рыжскія шпроты: гаспадынь парадуе не толькі смак, але і тое, што рыбінкі ў кансервах як на падбор.

Мясцовым далікатэсам лічаць міногу. Перш чым адведаць, пагугліце, што гэта за рыба. Міногу называюць «марскім вампірам», і нездарма: ежу сабе яна здабывае тым, што, як піяўка, паразітуе на іншых. А яе рот падобны да варонкі, усеянай мноствам зубоў. Бр-р! На смак той далікатэс — нічога асаблівага (хоць тыя, хто каштаваў вугра, кажучы, што вельмі падобна да яго).

У крамах з шылдай Laima знойдзеце вядомы латвійскі шакалад. Але са спявачкай Лаймай Вайкуле ён не мае нічога агульнага: назву фабрыка атрымала па імені старажытнабалтыйскай багіні шчасця і лёсу.

І яшчэ адна візітная картка краіны — рыжскі бальзам. Ён настойваецца на 24 інгрэдыентах (сярод якіх бярозавыя пупышкі, дубовая кара, ліпавы цвет) і лічыцца лячэбным. Але паколькі гэта моцны алкагольны напой, ужываць яго трэба акуратна. Мясцовыя жыхары ніколі не п'юць бальзам нашча і да 12 дня.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ. Фота аўтара.